

Bilag 1

Fra Borgmesterens Afdeling

Dato 16. marts 2017

Tryk i Aarhus

Oplæg til en fælles tryghedsstrategi for Østjyllands Politi og Aarhus Kommune

Tryghed er et grundlæggende behov for alle mennesker. Det er det, uanset om man befinder sig i sit eget hjem eller færdes ude. Både som barn, ung, voksen eller ældre skal man opleve sig som tryk hver dag. For først når vi er trykke, kan vi tage aktivt del i samfundet, udfolde os og passe på hinanden.

Derfor har Aarhus Kommune og Østjyllands Politi indgået et samarbejde om den fælles strategi "Tryk i Aarhus", der skal styrke trygheden i Aarhus.

Strategiens afsæt er en tro på, at fælles retning, styrket tværfagligt samarbejde og større kendskab til hinandens indsatsområder kan løfte og styrke tryghedsarbejdet i Aarhus Kommune.

1. Tryk i den samlede kommune

Med strategien "Tryk i Aarhus" ønsker Aarhus Kommune og Østjyllands Politi at styrke tryghedsarbejdet i den samlede kommune. Målet er at øge trygheden for alle borgere uanset alder og bopæl.

Det betyder, at nye initiativer iværksættes for at styrke trygheden, hvor der er behov for det. Samtidig vil nogle af de allerede eksisterende tryghedsinitiativer løftes ind under strategiens paraply for at drage nytte af den synergi, der skabes, når man arbejder sammen om at nå et fælles mål. Andre tryghedsinitiativer forsætter sideløbende, det gælder f.eks. tryghedsindsatserne i de udsatte boligområ-

der, antiradikaliseringssindsatsen og det arbejde der knytter sig til SSP-samarbejdet og kriminalitetshandleplanen.

2. Det er en fælles indsats

Samarbejde gør os alle klogere på, hvilke tryghedsudfordringer vi står overfor, og hvordan vi bedst løser dem. Vi når længst med en fælles indsats. Derfor har Østjyllands Politi og Aarhus Kommune indgået dette samarbejde.

Strategien sætter fokus på det aktive medborgerskab og frivillige engagement. Det betyder, at borgere, foreninger og virksomheder vil blive aktivt involveret i arbejdet med at styrke trygheden i Aarhus. Samtidig vil der også blive samarbejdet med både lokale og nationale aktører med særlig viden og ressourcer, når det kommer til at styrke borgernes tryghed.

3. Politiet og kommunen kan noget forskelligt

"Tryk i Aarhus" er en fælles strategi, men kommunen og politiet er samtidig gode til forskellige ting. Nogle af strategiens initiativer er derfor helt fælles, mens det primære ansvar for andre af initiativerne er placeret ved enten politiet eller kommunen.

For alle "Tryk i Aarhus"-initiativer gælder det, at kommunen og politiet løbende koordinerer og sparrer med hinanden. Samtidig bliver alle initiativer godkendt af den fælles styregruppe ud fra et kriterie om, at de bidrager til at nå strategiens målsætning.

4. Definition af tryghed

Strategien "Tryk i Aarhus" bygger på en forståelse af tryghed adopteret fra Politiets Tryghedsindeks, hvor utryghed er defineret som:

"... en følelse af angst, af at være i alarmberedskab, forårsaget af en bevidsthed eller forventning om fare".

Det er den utryghed, strategien sigter mod at reducere hos borgerne i Aarhus Kommune.

5. Mål og delmål

Den overordnede målsætning for "Tryk i Aarhus" lyder:

Tryghedsniveauet i Aarhus skal fortsat være på niveau med eller bedre end i de øvrige store byer (København, Odense, Aalborg og Esbjerg).

Politiets årlige tryghedsindeks anvendes som den overordnede indikator for udviklingen i tryghedsniveauet – og dermed om den overordnede målsætning nås eller ej.

Tryghedsindekset består af tre elementer, der til sammen bestemmer tryghedsniveauet. For at sikre at "Tryk i Aarhus"-strategiens initiativer påvirker tryghedsniveauet, er de tre elementer blevet oversat til delmål for strategien.

De tre delmål lyder:

- Initiativets målgruppe oplever, at der forekommer mindre utryghedsskabende adfærd eller kriminalitet i deres nabolag
- Initiativets målgruppe er mindre utrygge ved den utryghedsskabende adfærd og kriminalitet, der forekommer deres nabolag
- Mængden af kriminalitet i Aarhus Kommune falder (i Tryghedsindekset måles det ved antallet anmeldelser til politiet)

Iværksættelse af alle "Tryk i Aarhus"-initiativer sker følgende ud fra en vurdering af, om og hvordan de bidrager til opfyldelsen af et eller flere af delmålene. Det betyder, at der for hver enkelt initiativ udarbejdes et initiativdokument, hvori det beskrives hvilke(t) delmål initiativet bidrager til at nå, og hvordan det sker. Dokumentet vil desuden indeholde en beskrivelse af, om initiativet iværksettes på baggrund af tidligere dokumenterede resultater (evidens for effekt), eller om det iværksettes med henblik på at udvikle tryghedsarbejdet.

6. Effekt

Den overordnede målsætning har en karakter, hvor en række faktorer kan have indflydelse på, om udviklingen går den forkerte eller rigtige vej. Det kan derfor være vanskeligt at fastslå om en evt. positiv udvikling skyldes netop "Tryk i Aarhus"-initiativer.

Når det gælder de enkelte initiativer er der fokus på, om de virker eller ej. Det vil sige, om de hjælper til at opfylde et af de ovenfor nævnte delmål, og der med om de påvirker det samlede tryghedsindeks. Dette kan, afhængigt af initiativets indhold, afdækkes gennem både kvantitativ og kvalitativ opfølgning på egentlige effektmål.

Overordnet set vil tryghedsstrategiens initiativer have fokus på det forebyggende arbejde, som det også er tilfældet i tilsvarende sammenhænge, hvor der samarbejdes mellem politi og kommune.

Ud over at påvirke tryghedsniveauet (som målt i tryghedsindekset) har strategien til formål at generere læring, som løbende kan styrke og udvikle tryghedsarbejdet i både Aarhus Kommune og Østjyllands Politikreds som et hele. "Tryk i Aarhus"-strategien er følgelig dynamisk, sådan at tryghedsinitiativerne løbende tilpasses og nye iværksættes.

OPDATERES

7. Fokusområder

Her under er beskrevet seks fokusområder. De vil til en start udgøre fundamentet for de initiativer, der iværksættes i forbindelse med tryghedsstrategien.

Hverken tryghedsudfordringer eller måden at løse dem på er statisk. Nye fokusområder kan derfor løbende inddrages for at styrke borgernes tryghed, hvor der er behov for det.

Indbrudsforebyggelse og nabohjælp

Indbrud i private hjem skaber utryghed for mange, og der er stor interesse for, hvad man som privat person kan gøre for at forhindre indbrud.

I 2015 og 2016 har Aarhus Kommune og Østjyllands Politi sammen afholdt 20 velbesøgte informationsmøder om indbrudsforebyggelse og nabohjælp i de lokalområder, der oplevede flest indbrud. Det har resulteret i, at ca. 11.000 borgere i dag er tilmeldt nabohjælp i Aarhus Kommune. Det er ca. 7500 flere, end før indsatsen med informationsmøder startede op.

Som en fortsættelse af indsatsen med informationsmøder vil Aarhus Kommune og Østjyllands Politi opbygge et netværk af tryghedspartnere fra fællesrådene i alle kommunens lokalområder. Tryghedspartnerne vil være bindeled mellem kommunen, politiet og lokalområderne. Formålet er at aktivere og styrke lokale kræfter, som for eksempel grundejerforeninger, for på den måde at øge trygheden gennem information om blandt andet indbrudsforebyggelse og nabohjælpsordningen.

Med støtte fra TrygFonden gennemfører Aarhus Kommune, Østjyllands Politi, Nationalt Forebyggelsescenter og Justitsministeriets Forskningskontor i 2016-2017 et forsøg om indbrudsforebyggelse. For ikke at svække forsøgets validitet har Justitsministeriets Forskningskontor pointeret, at der ikke må kommunikeres om forsøgets indhold før det er afsluttet. Resultaterne af forsøget forventes offentliggjort i efteråret 2017. På den baggrund kan nye kommunikationsindsatser om indbrudsforebyggelse overvejes.

Digital tryghed

Det Kriminalpræventive Råd udgav i marts 2016 en rapport, hvor af det fremgår, at 25 % af danskerne er enten temmelig eller meget bekymrede for at blive udsat for IT-kriminalitet i dagligdagen. Det gør IT-kriminalitet til den kriminalitetsform, som danskerne er mest bekymrede for. På andenpladsen kommer indbrud, som 14,6% af danskerne er enten temmelig eller meget bekymrede for. Undersøgelser peger endvidere på, at den enkeltes IT-kompetencer har betydning for graden af tryghed; dem med de bedste IT-kompetencer er mindst utrygge ved at færdes på internettet.

Samtidig peger politiets tal på, at bedrageri og hacking er kriminalitetsområder med et stigende antal anmeldelser, og at der bl.a. er sket en signifikant stigning i antallet af anmeldelser om misbrug af betalingskort på internettet og svindel med køb på internettet.

På den baggrund vil der iværksættes kampagner og aktiviteter med fokus på at give utrygge borgere et IT-kompetenceløft. Dette kan f.eks. bestå i workshopaktiviteter med fokus på læring om værktøjer til at gennemføre tilstrækkelig online-beskyttelse. Men også egentlige oplysningsaktiviteter med fokus på de væsentligste gode råd til sikker og tryk færdsel på internettet.

Aktivt medborgerskab som drivkraft i utrygge boligområder

Den oplevede tryghed er ikke lige stor i alle boligområder.

En undersøgelse fra Center for Boligsocial Udvikling viser, at sociale netværk er afgørende for, i hvilken grad man anskuer sine naboer som potentielt kriminelle, og i hvilken grad man antager, at nogen vil gribe ind, hvis man blev udsat for kriminalitet.

Et stærkt netværk blandt beboerne i et boligområde giver samtidig handlekraft, hvis der i fællesskab skal sættes ind mod utryghedsskabende fænomener i boligområdet.

Beboernes sociale netværk påvirker derfor både på individuelt og kollektivt plan den enkeltes oplevede tryghed.

På baggrund af ovenstående, peger Center for Boligsocial Udvikling på manglende naboskab og dårlige sociale netværk som en del af forklaringen på en lav grad af oplevet tryghed i et boligområde.

I det lys kan visionerne i Aarhus Kommunes medborgerskabspolitik om lokalområderne som drivkraft for fællesskaber muligvis bidrage til at øge den oplevede tryghed. Metoderne kan f.eks. være "Kend dine naboer-initiativer", deltager/borgerbudgetter og egentlige samskabelsesprojekter, hvor beboerne bliver bragt tættere sammen om at udvikle deres lokale boligområde.

Byens natteliv

Et trygt natteliv har stor betydning for især de mange unge i Aarhus. Blandt andet derfor har Aarhus Kommune og Østjyllands Politi siden 2008 samarbejdet med restauratørnetværket "Byens Natteliv" om at styrke trygheden i det aarhusianske nattelivet.

I marts 2017 var 275 deltagere tilmeldt det første det første basiskursus for nyansatte i det aarhusianske natteliv. Formålet var at ruste kursisterne til at styrke trygheden i nattelivet.

Basiskurset var det først i en kursusrække, der er udviklet i et samarbejde mellem repræsentanter fra restauratørnetværket, Østjyllands Politi og Aarhus Kommune. På de følgende kurser vil nøglepersonale fra nattelivet gå i dybden med en del af emnerne fra basiskurset, herunder ansvarlig udskænkning, tyveri, mindreårige i nattelivet samt adgangskontrol og mangfoldighed.

Tryghed i trafikken

Farlige trafikale forhold og hensynsløs adfærd i trafikken skaber utryghed. Dette kom blandt andet til udtryk i den kvalitative del af politiets tryghedsindeks, hvor de adspurgte borgere kunne sætte egne ord på, hvad der gør dem utrygge.

Politiet og kommunen varetager forskellige opgaver ift. trafik, men ved at styrke samarbejdet vil det blive forsøgt at øge trygheden i trafikken.

Følgende indsatsområder vil indgå i arbejdet med at øge trygheden i trafikken: Fokus på aggressiv adfærd i trafikken – både på cykelstier og veje, tryghed og indbrudsforebyggelse ved nuværende og nye parker og rejs-anlæg, tryghed omkring gang- og cykelforbindelser i og omkring utrygge boligområder.

Tryghedsskabende Kommunikation

Den oplevede tryghed hos den enkelte borger stemmer ikke altid overens med den faktiske risiko for kriminalitet. En af årsagerne er, hvad der populært betegnes som, 'flertalsmisforståelser'.

Samtidig er der grupper af borgere, som gennemsnitligt er mere utrygge end andre. Det gælder også ældre borgere, og det selv om de objektivt set ikke er mere udsatte for kriminalitet end andre.

På den baggrund vil der iværksættes en aktiv kommunikationsstrategi med vægt på en nuancereret og virkelighedsnær formidling af tryghedsrelaterede emner, så borgerne ikke føler sig utrygge på et forkert grundlag. Strategien vil både indeholde kampagneelementer samt dag-til-dag kommunikation om aktuelle, tryghedsrelaterede emner.